

Trysil Felleforening for jakt og fiske

Trysil 10.07.18

Rovviltnemnda i region 5
Fylkesmannen i Hedmark
Pb 4034
2306 Hamar

Klage på vedtak om lisensfelling av ulv innenfor forvaltningssonen

Det vises til vedtak i fellessak 3/18 av roviltnemndene i region 4 og 5 vedrørende fastsetting av kvote for lisensfelling av ulv 2018-2019.

Trysil Felleforening vil med dette klage på kvoten satt for lisensfelling innenfor forvaltningssonen. Vi mener denne er satt for lavt og ikke vil følge opp Stortingets vedtatte bestandsmål.

Innledning

De nyeste bestandsdata viser at det vinteren ble registrert 2017-2018 ble registrert 10,5 familiegrupper og 5,5 revirmarkerende par i Norge, langt over målsettingen om 4-6 ynglinger. Selv etter siste vinters jaktuttak er det fortsatt igjen 13 dokumenterte revir med potensial for yngling i 2018. I denne sammenheng blir et uttak på tre flokker lavt sett i forhold til bestandsmålet.

I Skandulvs rapport «Beregninger av beskatting av den Skandinaviske vargpolutatinoen 2019» er det stipulert med at et uttak på ca. 31 individer i Norge vinteren 2018/2019 vil gi nullvekst i den norske del av bestanden som altså allerede ligger langt over bestandsmålet.

Vi viser for øvrig til politiske føringer som er gitt av Stortinget om at det må åpnes for felling av ulv på en slik måte at bestandsmålet nås selv om uttaket må skje innenfor ulvesonen.

Gjennom sin behandling av Prop. 63L (2016-2017) har Stortinget åpnet for å ta i bruk Naturmangfoldlovens § 18c som hjemmel for å åpne for lisensfelling av ulv. I flertallsmerknadene til innstillingen heter det:

«Flertallet mener at dersom ulvebestanden virker negativt på den distriktspolitiske målsettingen om å opprettholde en spredt bosetting i Norge, kan det gi hjemmel for uttak. Flertallet vil peke på at en sammensatt vurdering av ulike faktorer må avgjøre om dette vilkåret er oppfylt. Flertallet mener at negativ påvirkning på bl.a. beitenæring, annen næringsvirksomhet, jakt, lokalbefolkningens trygghet og psykososiale forhold av generell karakter, må anses som faktorer som kan oppfylle vilkåret om distriktspolitiske hensyn.»

Ut fra tilbakemeldingene vi får fra våre medlemmer er det ikke noe problem å finne argumenter for negativ påvirkning på de fleste av de faktorene som ble listet opp av Stortingsflertallet. Likevel er vi ekstra opptatt av at hensynet til jakt må vektlegges. Jakt er en viktig interesse og et bostedskriterium i mange lokalsamfunn. Vi registrerer at ulven har en svært betydelig påvirkning på elgbestanden. Som medlemsorganisasjon og jakttilbyder registrerer vi også at jegere kvier seg for å drive løshundjakt i områder med ulv.

Vi ble svært forbauset over at sekretariatet innstilte på at ikke en eneste ulv skulle tas ut innenfor sonen. Nemnda har tilsynelatende hatt litt mer åpne ører for de argumentene vi fra Trysil har fremmet over flere år og vi er positive til at Slettåsflokken ble tatt med på lista over revirer som skal tas ut. Men jf. det enkle regnestykket øverst i innledningen vil ikke vedtaket på noen måte monne i forhold til å komme ned på bestandsmålet og det er med denne bakgrunn vi klager på vedtaket.

I det følgende vil vi nevne noen argumenter og momenter som vi er særlig opptatt av at vektlegges under klagebehandlingen. Tidligere har vi blitt møtt med juridiske forklaringer på hvorfor det ikke kunne åpnes for lisensfelling innenfor sonen. Etter bygdeopprør og demonstrasjoner i Oslo har Stortinget gitt klarere føringer for hvilke momenter som skal vurderes mtp å tillate lisensfelling. **Etter dette er det etter vår mening ikke lenger noen tvil om at det er grunnlag i regelverket, og at de faktiske forholdene gir mer enn tilstrekkelig grunnlag for felling både innenfor og utenfor sonen.**

Jakt

Hensynet til jakt er blant de hensyn som fremheves av Energi- og miljøkomiteens flertall i Innst. 257 L (2016-2017). Stortingsflertallet uttaler bl.a. følgende

Flertallet vil i den sammenheng særlig peke på at jakt er en viktig interesse i samfunnet og har lange tradisjoner i Norge. Flertallet har merket seg at det er betydelig flere som deltar i jaktaktiviteter enn det er personer som eier jaktrettigheter. Flertallet mener jaktutøvelse, både som grunnlag for nærings- og friluftaktiviteter, er viktige distriktpolitiske hensyn som kan tillegges vekt dersom en stadig voksende rovviltbestand innvirker på hjorteviltbestanden i en slik grad at grunnlaget for jaktutøvelsen blir dokumentert å være vesentlig forringet.

Data fra hjorteviltregisteret viser at elgbestandene har gått sterkt tilbake de senere åra i de fleste kommunene i ulvesonen. I alle kommunene langs svenskegrensen fra Rømskog i sør til Trysil i nord har det vært en gjennomsnittlig nedgang i antall felte elg på 40 % i perioden 2011-2017. Samtidig er det kjent bl.a. fra Interreg-prosjektet «Grensevilt» at avskytingen av elg i Värmland er redusert med ca. 50 % i perioden 2013-2016.

Høyskolen i Hedmark har dokumentert at et ulverevir konsumerer ca. 100-144 elg pr år. Dette gjelder uavhengig av størrelsen på ulveflokken, og gjelder også for revirhevdende par uten valper. De siste bestandstallene for vinteren 2017-2018 dokumentert 8 helnorske familiegrupper og 5 familiegrupper i grenserevir. (To av disse er felt under vinterens lisensjakt.) I tillegg er det dokumentert 8 revirhevdende par uten yngling i 2017, hvorav 3 helnorske. Dersom man legger til grunn at 50 % av predasjonen i grenserevirene skjer på norsk side vil konsumet av elg fra de gjenlevende flokkene/parene utgjøre i størrelsesorden 1400 – 1960 elg pr år.

I følge data fra hjorteviltregisteret har det totale antallet felte elg pr år i de nevnte kommunene siden 2011 gått ned fra 3515 til 2082 elg pr år. Dette er en nedgang på ca. 1500 elg. Det samlede predasjonstrykket fra ulv i ulvesonen tilsvarer med andre ord i størrelsesorden den totale nedgangen i antall elg som felles ved jakt i de mest berørte kommunene.

En rekke faktorer vil påvirke utviklingen i elgbestandene, og det foreligger ikke tilstrekkelige forskningsdata for å fastslå med sikkerhet hvor stor andel av nedgangen i jaktresultater som skyldes predasjon fra ulv. Det er imidlertid overveiende sannsynlig at ulvebestanden er en vesentlig årsak til nedgangen.

Storviltjakt er et viktig grunnlag for både næringsliv og friluftsliv i kommunene i ulvesonen.

Nedgangen i elgbestandene har store negative konsekvenser for rettighetshavere og jegere. Mange opplever jakt som en viktig kilde til rekreasjon og helsebringende friluftsliv. Deltagelse i jakt innebærer for mange en viktig videreføring av kultur og lange tradisjoner. Over 100 000 personer er registrert i jegerregisteret i fylkene Østfold, Akershus og Hedmark, og ca 30 000 av disse løste jegeravgift i 2016/2017. Over 14 000 personer deltok på elgjakt i disse fylkene i 2016/2017. Tilgangen til jakt- og friluftsområder viktig for mange i forbindelse med valg av bosted. Svekkede muligheter for både stor- og småviltjakt innenfor ulvesonen vil være med på å svekke de mest belastede områdenes attraktivitet for bosetting.

For mange rettighetshavere er inntektene fra elgjakt en viktig bi-inntekt, enten i form av kjøtt og egen jaktutnyttelse, eller ved inntekter fra utleie. En nedgang i antall felte elg på 40 % i gjennomsnitt i disse kommunene tilsvarer samtidig en nedgang i inntekter fra elgjakt på 40 %.

Høyskolen i Innlandet har undersøkt hvor stort inntektstapet er for jaktprodukter ved tilstedeværelse av ulverevir. Grunneiere som er med i undersøkelsen viser til tapte inntekter for utleie av husvære til småviltjegere på ca. 0,30,-/daa. Ved tilstedeværelse av ulv er interessen og betalingsviljen for storviltjakt kraftig redusert og det er rimelig å anta at utleie av husvære til storviltjegere er tilsvarende redusert som for småviltjegere. Slik at det totale inntektstapet for utleie av husvære til jegere ved tilstedeværelse av ulv er ca. 0,60,-/daa. Totalt innenfor ulvesona (17 838 000 daa (NIBIO 2016)) utgjør dette et inntektstap på 10 702 800,-.

Høyskolen i Innlandet har også studert endring i inntektsgrunnlaget fra småviltjakt innenfor og utenfor etablerte ulverevir. Undersøkelsen viser til en årlig inntekt for småviltjakt på 0,35 kr per dekar uten ulv og 0,14 kr per dekar med ulv. Ulvesonen er 17 838 000 daa (NIBIO 2016) og inntektene fra småviltjakt innenfor ulvesonen er redusert i størrelsesorden 3 745 980,-.

Annen næringsvirksomhet

I tillegg til at utbyttet fra jakta er vesentlig redusert er jakten vanskeliggjort fordi det ikke er trygt å slippe hunder i eller i nærheten av ulverevir. Jakt med løs hund er den jaktformen som har størst interesse for betalende gjestejegere ved elgjakt. Gjestejakt danner utgangspunkt for turisme, der overnatting, guiding og servering følger med som viktige tilleggstenester. Denne type jaktbasert turisme er vanskeliggjort i områder med ulverevir, og har i praksis opphørt i de mest belastede områdene.

I 2010 ble det høstet nærmere 1500 tonn med elgkjøtt i Hedmark, Akershus og Østfold. Mye av kjøttet brukes privat, men både slakteribedrifter, hoteller og restauranter bruker denne råvaren aktivt i sitt arbeid med å tilby kortreist, miljøvennlig og unik mat for Østlandet. Det reduserte jaktutbyttet har medført at tilgangen til elgkjøtt har blitt betydelig redusert, noe som har negative konsekvenser for reiselivsbedrifter på Østlandet.

Hjemmelsgrunnlaget er tilstede og kriteriene for felling etter Naturmangfoldlovens § 18 første ledd bokstav b og c er oppfylt både innenfor og utenfor ulvesonen

Etter de store demonstrasjonene vinteren 2017 ble spørsmålet om lisensfelling av ulv debattert og behandlet gjentatte ganger i Stortinget. Daværende Klima- og miljøminister Vidar Helgesen fremholdt ved flere anledninger at det ikke var hjemmel i lovverket for et uttak av ulv som ville bringe bestanden ned på bestandsmålet. I den påfølgende behandlingen i

Stortinget (bl.a. av Prop 63L (2016-2017)) var hele hensikten å legge til rette for at regelverket skulle praktiseres på en slik måte at dette ble mulig.

Etter Stortingets nye «bestilling» er det etter vår mening ikke tvil om at de ulike samfunnsinteressene som påvirkes negativt av ulvebestanden innenfor ulvesonen gir grunnlag for å åpne for lisensfelling av ulv i medhold av Nml 18 c innenfor ulvesonen fordi allmenne offentlige interesser er berørt. Dagens høye bestand av ulv i Norge virker negativt inn på nasjonale distriktpolitiske hensyn, noe Stortinget har uttalt kan danne grunnlag for felling.

Å fortsette å hevde at «det ikke er hjemmel» for å åpne for felling etter Naturmangfoldlovens § 18c slik at bestandsmålet nås er i så fall en omkamp mot Stortingets behandlinger våren 2017.

Med hilsen Trysil Fellesforening for jakt og fiske

Øivind Løken

Dag Arne Berget

Trysil Fellesforening for jakt og fiske er en sammenslutning av ni lokale jeger- og fiskerforeninger med ca. 1250 medlemmer. Foreningens formål er å skape økt forståelse for menneskets ansvar for den levende natur og herunder legge forholdene best mulig til rette for ansvarsbevisst jakt, fiske og friluftsliv innenfor en miljømessig forsvarlig naturforvaltning